

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK

Pasarét, 2011. október 31.
(hétfő)

Cseri Kálmán

REFORM VAGY REFORMÁCIÓ

Lekció: Filippi 3,3-9

Alapige: Filippi 3,9

Hogy kitűnjék rólam Őáltala: nincsen saját igazságom a törvény alapján, hanem a Krisztusba vetett hit által van igazságom Istentől a hit alapján...

Imádkozzunk!

Mindenható Istenünk, hálásan köszönünk neked minden percet, amit reád figyelve, előtted elcsendesedve tölthetünk. Külön köszönjük, amikor a hívek sokaságában dicsérhetünk téged és vallhatjuk meg, hogy bízunk benned.

Magasztalunk mindazért, amit eddig igéddel elvégeztél az életünkben. Ami jó és szép van bennünk, az mind a te munkád. Áldott légy ezért!

Látjuk, Urunk, hogy annyira félkész állapotban vagyunk mindnyájan. Olyan sok hía van a hitünknek, az ismereteinknek, a neked való engedelmességnek, a szentségnek az életünkben.

Köszönjük, hogy te adsz lehetőséget a megújulásra. Áldunk azért a kegyelemért, amit újra és újra kiárasztottál a te népedre, az egyházra. Köszönjük, hogy sok reformáció volt. Sokszor lehetővé tetted, hogy visszatérjünk és visszataláljunk a te igaz igédhez, és ahhoz igazítsuk az életünket.

Könyörülj rajtunk, hogy hadd legyen ez folyamatos mindannyiunk személyes hitéletében is és egyházunkéban is.

Kérünk alázatosan, használd fel ezt a csendes órát most arra, hogy kiderüljön: minek vagyunk híjával, hogy megerősödjék a hitünk, és tudjuk tartani a kezünket, hogy telerakhasd ajándékokkal, közelebb kerüljünk hozzád, könnyebb legyen értenünk és cselekednünk a te jó és tökéletes akaratodat. Támassz a szívünkben vágyat ez után.

Ajándékozz meg minket egészséges lelki szomjúsággal a te igéd után. Áraszd ki ránk Lelkedet, hogy tudjunk a Lélek által imádni téged és imádkozni hozzád.

Hajolj közel most mindannyiunkhoz, és emelj közelebb magadhoz. Szólj, Urunk, mert hallják a te szolgáid.

Ámen.

Igehirdetés

A politikusok reformokat szoktak foganatosítani, ha bajban vannak. Isten ezzel szemben reformációval ajándékozta meg mindig az Ő népét, ha bajban volt és eltávolodott Istentől.

Mi a különbség reform és reformáció között?

A reform meghatározása így hangzik: alkalmilag segítő, nem gyökeres átalakítás, változtatás. Egy másik variáció: a fennálló rendet alapjaiban nem érintő gazdasági, politikai, társadalmi újítás, változtatás.

Mindkét meghatározás hangsúlyozza, hogy a reform nem gyökeres változtatás, és a fennálló rendet alapjaiban nem érinti.

Ezzel szemben a reformáció a deformálódott, tehát az eredetihez képest eltorzult egyházi tanítás és gyakorlat radikális, gyökeres visszaalakítása az eredetihez.

Bármikor olvasunk a Szentírásban reformációkról — mert volt több a történelem és az egyháztörténet során —, vagy ha egy-egy ember személyes életében látjuk Isten reformáló munkáját, az mindig alapvetően érinti az embert és a fennálló elromlott rendet, rendetlenséget, és ott mindig valami gyökeres, radikális visszaalakítás történik Isten akaratához, és az Ő akaratának kijelentett írásos formájához, a Szentíráshoz. Minden egyház-reformáció azzal indult, hogy elővették és komolyan vették a Szentírást. Az elfeledett, a befalazott, a mellőzött, a feleslegesnek tekintett Szentírást elővették és komolyan vették.

Sokan ismerjük az Ószövetségből az Ezékiás, a Jósiás király idejében végbement reformációkat, vagy a babiloni fogság után Ezsdrást használta Isten egy nagy lelki reformációra. De a XVI. századi egyház-reformáció is, aminek a kezdetét a mai naphoz kötik, mivel 494 évvel ezelőtt, 1517. október 31-én tette közzé Luther Márton, Ágoston-rendi szerzetes híressé vált 95 tételét Wittenbergában. Ez a reformáció is azzal kezdődött, hogy újra előkerült és mindennek a mércéjévé vált Isten kijelentett ígéje.

Nagyon egyszerű és gyakorlati kérdéseket tettek fel. Árusították az utcákon pénzért a bűnbocsátó cédulát. Ha kis pénzért veszel cédulát, kevésbé rövidül meg a nagypapának a purgatóriumban elszenvedett kínja. Ha nagyobb pénzt teszel a ládába, hosszabb idővel rövidül meg.

Írja ezt a Biblia? Mit ír erről a Biblia? Újra és újra ez a kérdés hangzott el. Ami körülöttünk történik, amit gondolunk, mondunk és teszünk, amihez hozzászoktunk, mert a szüleink is már így gyakorolták, benne van-e a Szentírásban? Mit mond Isten ígéje Istenről, emberről, bűnről, bűnbocsánatról, üdvösségről, kárhozatról, munkáról, pénzről, szerelemről, politikáról... Mit tanít Isten ígéje? Ez volt a reformátorok alapkérdése mindig, és ha az, amit felismertek a Szentírás tanításaként, Isten kijelentett akarataként, más volt, mint a gyakorlat, akkor a gyakorlatot igazították ahhoz, amit Isten ígéből megismertek. — Mindig ez a reformáció lényege. Rádöbbenek arra, hogy eltorzult sok minden: gondolkodásunk, gyakorlatunk, mértékeink, és Isten ígéhez igazítom azt. Ez pedig mindig lényegi változás, és mindig alapjaiban érinti a fennálló rendetlen rendet, ellentétben a reformokkal.

Itt mindjárt meg kell állnunk, bűnbánattal magunkba szállva, mert az a mi állandó kísértésünk, hogy reformokat akarunk, és irtózunk a reformációtól. Vonnakodunk attól, hogy Isten lényegi változtatásokat hajtson végre az életünkben. Hogy Isten igazán a szívünk mélyéig nyúljon, és onnan hozza elő az ott rejtgetett dolgokat. Hogy a sötétség világosságra jöjjön, és világosság fiaiként járjunk ebben a sötét világban. Ezt módjával, szórén, félig-meddig nem bánja a valóságos ember, de az igazi reformációtól a szívünk mélyén félünk.

Miért? Mert a reform kényelmesebb. A reformációban Isten mindig leleplez, bemutat önmagának, szembesít a valósággal, és úgy mutatja meg az abból kivezető utat.

A reform a felszínen történik.

A reformáció során a szív mélyéig hatol Isten igéjének a munkája. A reformok mindig korszerűek és éppen ezért mindig időlegesek. A reformációkkal Isten örökkévaló igazságokat ragyogtat fel és maradandó változást akar véghezvinni az életünkben. A reform új viselkedésre tanít, a reformáció új gondolkodásra. A reform a modort érinti, a reformáció a jellemet. A reform tüneti kezelést ad, és éppen ezért gyakran látszateredményeket produkál. A reformáció a bajok okát szünteti meg mindig, és egészen új alapokra helyezi egy ember, egy egyház, egy közösség életét. Új indítékokat, új célokat és új eszközöket ad a kezébe.

Hadd mondjak két egyszerű példát a különbség szemléltetésére.

Adva van egy lakás, amelyik már nagyon zsúfolt. Már végképp nincs helyük az újonnan érkező könyveknek és egyéb tárgyaknak. Két megoldás van: vagy veszünk még újabb kisebb polcokat, és ide-oda, épp csak a mennyezetre nem, de elhelyezzük azokat, hogy legyen helyük a tárgyaknak, vagy veszünk egy nagy levegőt, rászánjuk az időt, mindent kézbe veszünk, és nagy rendet teszünk. Kiderül, hogy sok minden van, ami felesleges, szükségtelen, szemét. Találunk olyan dolgokat, ami másé, nem a mienk. Vissza kell adni. Aztán a fontos dolgok elérhető magasságba kerülnek; amire ritkán van szükség: felülre vagy legalulra, és a végén még üres polcok is maradnak. — Ez a reformáció.

A polcokkal való operálás a reformok. És Isten nem reformokat ajánl nekünk. Mi ezért félünk a reformációtól, mert az nagy felfordulással jár — utána viszont nagy és szép rend lesz tartósan. Isten ilyen rendet akar az életünkben.

Egy komolyabb példa.

Egy házaspár eltávolodott egymástól. Megvannak hűvösen, de egyiküknek sem igazán jó ez, meg a gyerekeknek sem. Egy baráti bizalmas beszélgetésben elmondják ezt. Aztán hangzanak a jó tanácsok. Több időt kellene együtt töltenetek, néha menjetek el együtt szórakozni legalább egy hétvégére csak ti ketten. Ez mind nagyon hasznos és jó tanács. Igen ám, csak a beszélgetés során kiderült az is, hogy a fiatalasszony tizenkét év után sem tudta igazán elfogadni a férjét, mert nem szabad a szíve. Él benne egy régi, fiataalkori szerelem. Sokat gondol arra a fiúra, ahhoz hasonlítja mindig a férjét. Ráadásul annak a fiúnak az erényeihez a férjének a hibáit és ezért képtelen tisztelni az emberét. Ezt a férje is érzi, és ő is egyre gyakrabban gondol erre: milyen lenne az élet egy másik asszonnal?

REFORM VAGY REFORMÁCIÓ

Ezen nem segít a tánci-tánci, hogy menjünk el néha közösen szórakozni, meg töltsünk egy hétvégét csak kettesben. Itt reformációra van szükség. Reformokkal itt nem lehet gyógyítani, csak tüneti kezelést adni legfeljebb.

És Isten kegyelméből megtörtént a reformáció. Mert ez a két ember a beszélgetés végén őszintén megvallotta ezeket a gondolati házasságtöréseket Isten előtt mint bűnt, kérte erre Isten bocsánatát, és szív szerint elfogadták egymást Istentől kapott házastársnak. Komolyan vették azt, amit az igében olvastunk: az asszony tisztelje a férjét, a férfi pedig szeresse a feleségét úgy, ahogy Krisztus szerette az egyházat és az életét adta érte. (Ef 5.).

Egy jó hónap múlva lelkendezve jöttek, hogy most voltak az ő igazi mézes-heteik. Most, hogy sok mindent megbeszéltek, rájöttek, hogy milyen értékes az ő házastársuk. Ezen nem lehetett volna reformokkal segíteni, ez a reformáció munkája. Megszólal az ige, és erre lehet, hogy tiltakozik minden porcikám, és azt mondom: nem vagyok képes teljesíteni, meg ez nem nekem való, ezt akkor írták meg, én különleges eset vagyok — mindnyájan annak tartjuk magunkat. De ha valaki azt mondja: Isten ezt mondja igéjében, tizenkét éve házasok vagyunk, akkor érvényes Jézus parancsa: Új parancsot adok nektek. Ahogy én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást. No, de nem tudom, Uram. — Végre rájöttél! Akkor menj oda ahhoz, aki adja neked az Ő szeretetét. Az Isten szeretete kitöltethet a szívedbe a bűnnek a helyére. Megvallod a gondolatbeli házasságtöréseket, érzed, hogy rászorulsz Isten kegyelmére, és árad az Ő kegyelme gazdagon az életedbe. Megújul minden, és azt mondják: most kezdődött az igazi.

Az a mi bűnünk — most már nem is azt mondom: kísértésünk —, hogy elkezdünk alkudozni, és beérjük alkalmi segítségekkel, amelyek nem gyökeres átalakítást jelentenek, és alapjaiban nem érintik azt, amihez hozzászoktunk. És akkor marad az életünk romlott, a szívünk szennyes, a múltunk feldolgozatlan, és az Istennel való kapcsolatunk rendezetlen vagy semmilyen. Reformokkal legfeljebb ezt lehet elérni.

A reformáció pontosan ezeket teszi helyre minden ember életében is, meg az egyház életében is. Legyen a múltam tiszta, mint aki bocsánatot kapott bűnös vagyok. Jöjjön létre eleven, működő lelki közösség az én élő Urammal, Ő szabja meg a rendet, Ő mondja meg mi jó, mi rossz, én pedig igazat adok neki, és szárnyakat kap az életem; mert megváltozott nemcsak a státuszom, Isten gyermekévé lettem, hanem megváltoznak a kondícióim, a képességeim is. Képes leszek Isten parancsai szerint élni. Nem azért, mert megjobbultam, hanem azért mert már nem egyedül vagyok. Őreá támaszkodom, és az Ő kegyelme röpít.

Számomra tanulságos a reformáció törvényszerűségeit tanulmányozva az, ami Ezsdrásék idejében történt a fogság után. Ott egyebek között az is következménye volt annak, hogy Isten népe elvilágiasodott, hogy nem tartották meg a szombatnapot. Szombaton is jöttek a kereskedők Jeruzsálembe, ők meg, ha már volt kínálat, akkor vásároltak is. Ha már nyitva van az üzletközpont vasárnap is, akkor menjünk és vásároljunk. Nincs új a nap alatt. Tisztára ugyanez történt akkor is.

Nehémiás látta, hogy milyen lelki kára van ennek. Templom helyett megyünk a piacra. Figyelmeztette a népet is meg a kereskedőket is. Semmi fogatja. Jó. Akkor azt mondta: péntek este bezárjuk Jeruzsálem kapuit, szombat este kinyitjuk. Két szombaton át ott rostokoltak a kereskedők a kapu előtt, hátha mégis kinyílik. Amikor az árujuk elromlott, a harmadik szombaton már nem jöttek. Mindenki hozzászokott a rendhez, és újra a szombat középpontjába az istentisztelet, az Istennel való kapcsolat került.

Nehémiás nem azt mondta, hogy legyünk egy kicsit modernek is, és mondjuk azt, hogy félnap kereskedünk, félnap vallásoskodunk. Vagy minden második szombat az Úré, a közbeesők meg a vásároké, s lehet kereskedni. Vagy reggel tízig, mivel úgyszólván korán jönnek, eladják, megvesszük, utána megyünk templomba. Nem! A fennálló rendetlenséget alapjaiban érintette ez a radikális intézkedés. Az Úr napja az Úrnak a napja. Mennyi belőle? Nem belőle. Huszonnégy óra. Pénteken este bezárunk, szombat este kinyitunk. És mindenki rájött, hogy ez milyen jó, ennek milyen lelki gyümölcsei lettek, és mégis el lehet adni a portékát is, meg lehetett venni, amire szükség volt.

Ez a radikalizmus voltjellemező mindig, amikor Isten az Ő végtelen kegyelmével belenyúlt az Ő népe életébe, és létrejött egy-egy reformáció.

A XVI. században sem azt mérlegelték a reformátorok, hogy vajon a mise hosszú vagy rövid. Egy kicsit rövidíteni kellene vagy megnyújtani. Vagy a papi ruhákat át kellene szabni, vagy legyen más színű. Vagy határozzuk el, hogy milyen anyagból készült szobrok jöhetnek a templomba és milyenek nem. Azt kérdezték: van ilyen a Bibliában, hogy pénzért vesszük a bűnbocsánatot? Nincs. Mi van? Az van benne, hogy kegyelemből van az üdvösségetek, hit által, és ez nem töletek van, Isten ajándéka ez. (Ef 2,8-9).

Van ilyen, hogy aki elég sok jót cselekszik, az bemehet a mennyországba? Nincs. Mi van megírva? Kegyelemből van üdvösségetek a hit által, Isten ajándéka ez, nem cselekedetekért, hogy senki se dicsekedjék.” Akkor ehhez tartjuk magunkat.

Tulajdonképpen roppant egyszerű, ha valakiben megvan az Isten iránti igaz tisztelet, és komolyan akarja venni az Ő igéjét. Isten kegyelme éleszti ezt a készséget is bennünk, és Ő tesz képessé is arra, hogy ezt komolyan vegyük. És mégis várja a hitünket. Mert ha az alapok radikálisan megújulnak, akkor a felépítmény is mássá válik. Ha egy gombot félregombolunk a mellényen, akkor az egészen újra kell gombolni. (Ahogy megmondta ezt Deák Ferenc is annakidején.)

Ma a reformáció egyházaiban van egy naiv reménység, hogy liturgiai reformot kell végrehajtanunk, attól megújul az istentisztelet, azt követően megújul az egyház. Hol van erre példa a Bibliában? Ez mindig fordítva szokott történni. Isten megújítja az Ő népét, aztán annak következtében sok minden más is megújul. És akkor nem ímmel-ámmal fogunk énekelni, hanem teljes szívből és teljes lélekből. Akkor nem esik nehezünkre, ha egy kicsit hosszabb az istentisztelet, hanem szívesen vesszük a kezünkbe a Bibliát, és így tovább.

És miközben liturgiai reformról álmodozunk, a hivatalos teológusok között is többen vannak, akik nem hiszik a Szentírás isteni ihletettségét, nem hi-

REFORM VAGY REFORMÁCIÓ

szik, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia, és az Ő kereszthalála helyettünk bemutatott érvényes elégtétel a bűneinkért. Nem hiszik, amit Jézus mondott: szükséges újonnan születnetek. Amíg ezek nem evidenciák, addig végrehajthatunk akármilyen reformot, abból reformáció nem lesz, mert a reformok nem szoktak összeállni reformációvá. (Mint ahogy, Jézus képével élve, a sok lábmosás nem pótolja az egyszeri megfürdést, az egyszeri újjászületést.)

Nekünk sokkal komolyabban kell vennünk, hogy Isten nem foltozó, hanem teremtő. Isten minket egészen újjá akar és tud teremteni, mert foltozgatni nincs értelme az életünket, annyira megromlott. Ezért mondja: új szívet és új lelket adok belétek. Ennél kevesebbel ne érvük be, mert akkor becsapjuk magunkat.

Jézus egy kitűnő embernek, Nikodémusnak mondta, hogy szükséges újonnan születnetek. Az emberi mérce szerint jó embereknek is szükséges újonnan születniük. A vallásosoknak is szükséges újonnan születniük. Az üdvösségbe csak újjászületett emberek mehetnek be. A mennyország kapuját csak Jézus Krisztussal együtt lehet átlépni. És azt csak azok lépik át vele együtt, akik itt, ebben a földi életben már vele jártak. El lehet-e mondani ezt csendesen, alázatosan, de szent bizonyossággal önmagunkról?

Ezért olvastam fel a Filippi 3. részről Pálnak az önéletrajzát, mert ő itt részletesen leírja, hogy jó családból származott, vallásos nevelést kapott, kitűnő iskolái voltak, megfelelt az akkori egyházi előírásoknak. A legszigorúbb felekezethez, a farizeusokhoz tartozott. Gyakorló vallásos ember volt. Minden tekintetben kifogástalan. És ő is azt hitte, hogy az. Mindaddig, amíg megismerte Krisztust. Sőt így mondja: a Krisztus kimondhatatlan gazdagságát. És akkor rájött, hogy ehhez képest, aki Krisztus, és amit Ő ad a benne hívőknek, az egész semmit sem ér, amit eddig csinált. Nem beszélve arról, hogy amiről ő azt hitte fizetőképes valuta: az ő teljesítményei és cselekedetei — azok Isten előtt semmit sem érnek. Neki mást tanítottak.

Itt történt az igazi reformáció az ő életében, és igazat adott Istennek. Azt mondta: látom már, hogy nincs nekem saját igazságom a törvény alapján. Azt hittem így rendben van, de ez semmit nem ér Isten előtt. Viszont Isten kínál nekem igazságot Krisztus érdeméért, amit én a hitemmel komolyan vehetek. Új alapja lett az életének. Alapjaiban formálja újjá minden reformáció a hívőknek és az egyháznak az életét. A maga teljesítményei helyett Isten kegyelme.

Azután több más helyen leírja, hogy ezt követően viszont cselekszi azt, amit Isten neki elkészített, és amit lehetővé tesz a számára. Nincs nekem saját igazságom a törvény szerint, akármilyen kiváló vagyok is, de Isten igazzá nyilvánít és tesz engem Jézus Krisztus érdeméért.

Ezt jelenti hinni. Pál megtérése nem múltó hangulat volt, hanem egyszer és mindenkorra megtörtént megváltoztathatatlan esemény, aminek egész életére kihatóan következményei voltak.

Egy ilyen fordulat bekövetkezett-e már az életünkben? Ezt semmivel nem lehet helyettesíteni, de összetéveszteni sem. Ennek viszont megvannak a gyümölcsei, megvan az áldott folytatása, mint ahogy az apostol életében is megvolt.

Még csak annyit, hogy Jézus sem reformokat hozott. Ő maga mondja, hogy nem kezdjük foltozgatni az ruhát új posztóval, mert az első mosásnál kiszakítja. Az új összehúzódik és szétszakítja. Többet ártottunk, mint használtunk. Az új bornak új tömlő kell, az új ruhához új folt kell, ha szükség van rá, a régihez meg régi. Ő mindenestől újat hozott. Nem azt mondta, hogy bővíteni kellene az áldozatokat, színesíteni a liturgiát, hanem egyetlen egy áldozatával örökre tökéletesekké tette a megszentelteket, és örökre feleslegessé tett minden további áldozatot. Mert az Ő önmaga feláldozása tökéletes.

A reformátorok ezt a nagy evangéliumot ragyogtatták fel, és ebbe kapaszkodhatunk bele mi is.

Jézus nemcsak tanított, hanem önmagát adta értünk, mert szeretett bennünket. Radikálisan intézkedett, és ezért kaphatunk mi tőle az Ő kegyelméből üdvösséget.

Jó lenne, ha ma mindnyájan megvizsgálnánk: hol szorul a mi életünk reformációra. Nem reformokra. Abból van elég, és épp elég kudarcot éltünk már át. Arra van szükségünk, hogy Isten igéjét igazán mélyre engedjük, és ennek következtében elkezdődjék ma valami új. És ha igaz az, hogy minden lelki reformáció azzal kezdődött, hogy elővették és komolyan vették Isten igéjét, akkor elkezdődhetne például azzal, hogy elővesszük a Bibliát ma is, holnap is, meg holnapután is, amikor már munkanap lesz, és korábban kell kelni, meg akkor is, amikor összecsapnak a fejünk felett a hullámok, és engedjük, hogy Isten munkálkodjék bennünk az Ő igéjével. Vagy pedig szépen meghallgatjuk mindezeket, egy részével egyetértünk, más részével nem, és marad minden a régiben.

Megint mondom: az üdvösség kapuját csak Jézussal együtt lehet átlépni. Ő pedig most nyújtja felénk a kezét, és aki Ővele jár, az érkezik meg Ővele oda, ahol Ő van.

Imádkozzunk!

Úr Jézus Krisztus, köszönjük, hogy te fizetted meg az árát annak, hogy nekünk új életünk, örök életünk legyen.

Bocsásd meg, hogy sokszor úgy teszünk, mintha szívességet tennénk azzal, hogy egyáltalán meghallgatjuk, mit kínálsz nekünk, vagy nagy nehezen elfogadunk valamit abból.

Bocsásd meg, ha félünk mindenestől vállalni téged, elindulni, vagy újra elindulni bátran a te utadon és beállni a te szolgálatodba.

Kérünk, vedd ki belőlünk ezt a hitetlen félelmet. Szabadíts fel arra, hogy boldogan kövessünk téged azon az egyetlen úton, amelyik az életre vezet. Anynyira híjával vagyunk a te erődnél, annak a világosságnak, tartásnak, ami benned volt, és amit kínálsz a benned hívőknek.

Tedd készvé a szívünket arra, hogy sarkig nyissuk az ajtót előtted. Jöjj és vegyél ki belőlünk azt, amit jónak látsz, és ajándékozz meg azzal, amit nekünk készítettél el. Adj mindannyiunknak ilyen igazi új életet, amelyik felülről, a mennyei világból fogant, amelyik mégis otthonosan mozog és szolgál itt, és amelyik tudja, hova és kihez tart.

REFORM VAGY REFORMÁCIÓ

Kérünk, beszélj velünk tovább is ezen az igén keresztül, és engedd, hogy átéljük ezt az igazi, lelki reformációt.

Könyörgünk hozzád egyházunkért, azokért a hívó testvéreinkért, akiket ma is üldöznek a hitük megvallása miatt, akik ma is csak titokban jöhetnek össze téged magasztalni. Vedd körül őket védelmeddel, és vedd ki a gyűlöletet üldözőik szívéből.

Minket pedig bátoríts meg arra, hogy legyünk az evangélium boldog, hiteles továbbadói.

Segíts ebben a csendben most folytatni az imádságot.

Ámen.

Adj minékünk megújult szívet
És új indulatot.
Tehozzád mindenekben hívet,
És szent akaratot,
Újítsd meg rajtunk a te képed,
Mely áll szent életben,
Hogy lehessünk választott néped,
Élvén szeretetben.

Kegyelmed s áldásod újítsad
Te szent egyházadon
Közelebbről azt szaporítsad
Itt lévő nyájadon,
Gátold hazánkban áradását
A sok gonoszságnak,
Fordítsd el eshető romlását
Nemzetnek, országnak.

(285 dicséret 4. és 6. verse)